

آیت‌الله مصباح در خاطرات خود، به تفصیل برخی موارد از خطاهای عقیدتی را بیان کرده است:

«یک سلسله اشتباهات ایشان جنبه‌های تاریخی داشت که بیشتر در تاریخ صدر اسلام ایشان به منابع عامه تکیه می‌کرد و طبعاً از نظر شیعیان این‌ها صحیح نبود. یک سلسله چیزهای دیگری بود که به اصطلاح خودش «مبارزه با خرافات» بود. او چیزهایی را که در بین شیعیان درباره عزاداری، عزاداری، توسل و چیزهای دیگری از این قبیل مطرح هست، خرافات می‌دانست و با این‌ها مبارزه می‌کرد. ایشان آن معنای صحیح شفاعت را تقریباً انکار می‌کرد. می‌گفت شفاعت فقط همین است که کسی در این عالم به کسی تعلیمی بدهد و این تعلیمش باعث این می‌شود که راه را پیدا بکند. این معنای شفاعت صحیح از نظر او است و الا صورت دیگر این را انکار می‌کرد. این مطلب در کتاب «فاطمه فاطمه است» آمده که اتفاقاً تقریباً

آخرت موجودات عینی هستند، اصلاً چنین نیست؛ این‌ها سلسله مفاهیم ارزشی و اخلاقی هستند و این‌ها وجود عینی خارجی ندارند. در آن نمایش‌نامه صریحاً پاورقی مفصلی نوشته است، چه انگیزه‌ای می‌خواهد که مثلاً به مناسبتی که اسم خدا و ماده در کار آمده است، روی آن تکیه کند که آنچه فلاسفه و متکلمین می‌گویند دروغ است و این‌ها اصلاً وجود خارجی ندارد؟

آن طوری که یادم می‌آید شریعتی در چند تا از

حیات‌نامه فکری و سیاسی علامه محمد تقی مصباح بزدی
از تولد تا پیروزی انقلاب اسلامی(۱۳۵۷-۱۳۱۳) – ۸۲

دکتر سهراب مقدمی شهیدانی

نقد برخی خطاهای عقیدتی رایج

به هر حال این یکی از مسائلی بود که به نظر من خیلی مسئله جدی‌ای بود. این موضوع زیرآب اعتقاد به عالم آخرت را می‌زند. اگر ما آخرت را از دست بدهیم و به معاد اعتقاد نداشته باشیم، دیگر چه اسلامی باقی است؟ اصلاً صحبت تشیع و روحانی و امام حسین، علت و توسل و این حرف‌ها در درجه سوم و چهارم قرار می‌گیرد.

اصل آخرت، یکی از اصلی‌ترین اعتقادات است که (برخی) صحبت‌های شریعتی، این اصل را از دست ما می‌گیرد. خصوصاً اگر کلمه «خدا» را به آن اضافه و ضمیمه کنیم (که یک‌جا در پاورقی «حر» ذکر کرده است و می‌گوید آن که فلاسفه و متکلمین می‌گویند خدا و آخرت وجود عینی ندارد…) و بگوییم خدا یک مفهوم اخراقی است صدمه بیشتری به اعتقادات می‌زند؛ بعدها «حبیب‌الله اشوری» که معمم و یکی از علاقه‌مندان به شریعتی بودند و مقام‌شان آن‌قدر بالا رفت که جزء مجاهدین خلق شدند، در کتاب توحید خود صریحاً نوشته‌اند که خدا یک مفهوم اخلاقی و یک ایده‌آل اخلاقی است! صریحاً می‌گوید که خدا به مفهوم هستی شامانه اصلاً ارزش بحث ندارد ما اصلاً این را قبول نداریم! خدا را فقط به آن معنایی که یک مفهوم اخلاقی و مجمع ایده‌آل‌های اخلاقی است می‌پذیریم. خدا مفهومی است که هر کس در ذهنش تصور می‌کند تا به طرف این کمال اخلاقی حرکت کند و خودش را به طرف این ایده‌آل اخلاقی سیر بدهد. اشوری این مسائل را صریحاً نوشته: ولی در کلمات دکتر شریعتی درباره آخرت تلویحاً آمده بود اما درباره خدا بر‌خورد ایشان هم برخورد با یک مفهوم اخلاقی ایده‌آل بود. اگر این‌جور شد آن وقت برای ما چه می‌ماند؟ در مسئله توحید باز ایشان ابتدا توحید به معنی یکتاشازی جامعه را مطرح کردند؛ ولی آنچه ما در اسلام داریم «لا اله الا الله» است.

من یک وقت دیگر در یکی از سخنرانی‌های گفتم عجیب است که ما در قرآن اصلاً نه کلمه

پاورقی Research@kayhan.ir

توحید و نه کلمه موحد داریم، این کلمات اصلاً ارزش‌اند. چه ضراری در این بود که این مطلب را در کتاب‌های مختلفی مطرح بکند؟ مثلاً کوبر به قول خودش یک کتاب ادبی است. او یک جایی از کوبر دفاع کرده بود و گفته بود من انشا نوشتم. در این‌جایی که شما انشا و یک متن ادبی نوشدید، چه مناسبتی دارد که روی این مسئله اعتقادی یاقتشاری کنید که آخرت وجود خارجی ندارد و عالم عینی نیست؟

توحید و نه کلمه موحد داریم، این کلمات اصلاً ارزش‌اند. چه ضراری در این بود که این مطلب را در کتاب‌های مختلفی مطرح بکند؟ مثلاً کوبر به قول خودش یک کتاب ادبی است. او یک جایی از کوبر دفاع کرده بود و گفته بود من انشا نوشتم. در این‌جایی که شما انشا و یک متن ادبی نوشدید، چه مناسبتی دارد که روی این مسئله اعتقادی یاقتشاری کنید که آخرت وجود خارجی ندارد و عالم عینی نیست؟

توحید و نه کلمه موحد داریم، این کلمات اصلاً ارزش‌اند. چه ضراری در این بود که این مطلب را در کتاب‌های مختلفی مطرح بکند؟ مثلاً کوبر به قول خودش یک کتاب ادبی است. او یک جایی از کوبر دفاع کرده بود و گفته بود من انشا نوشتم. در این‌جایی که شما انشا و یک متن ادبی نوشدید، چه مناسبتی دارد که روی این مسئله اعتقادی یاقتشاری کنید که آخرت وجود خارجی ندارد و عالم عینی نیست؟

توحید و نه کلمه موحد داریم، این کلمات اصلاً ارزش‌اند. چه ضراری در این بود که این مطلب را در کتاب‌های مختلفی مطرح بکند؟ مثلاً کوبر به قول خودش یک کتاب ادبی است. او یک جایی از کوبر دفاع کرده بود و گفته بود من انشا نوشتم. در این‌جایی که شما انشا و یک متن ادبی نوشدید، چه مناسبتی دارد که روی این مسئله اعتقادی یاقتشاری کنید که آخرت وجود خارجی ندارد و عالم عینی نیست؟

صفحه ۶

چهارشنبه ۵ مهر ۱۴۰۲

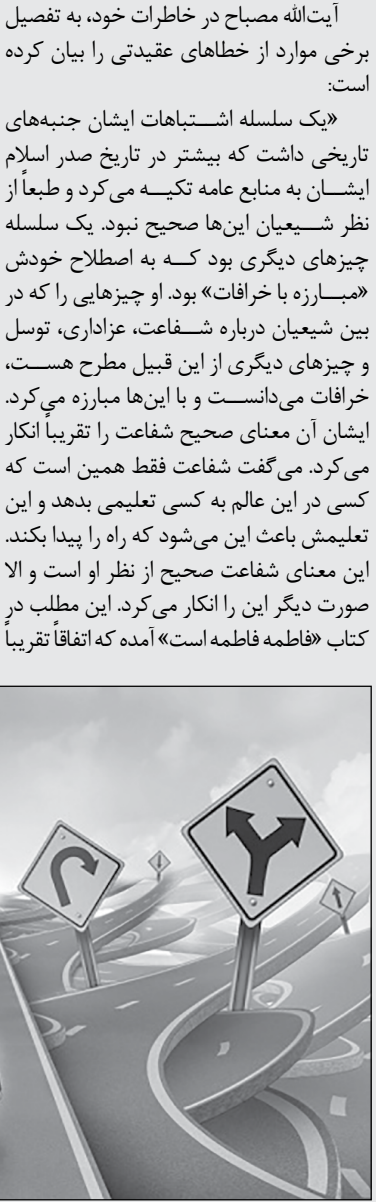
۱۱ ربیع‌الاول ۱۴۴۵ – شماره ۳۳۴-۴

نجف‌آباد از نهضت امام(رضوان‌الله‌علیه) استقبال کرده باشند؛ که البته عده‌اش به برکت مرحوم آقای منتظری بود. ایشان خب شاگرد امام و علاقه‌مند به امام و ارادتمند به امام و معتقد به مبارزه و به انقلاب بودند؛ لذا در نجف‌آباد ـ همان زمان، پیش از انقلاب، من نجف‌آباد رفتم، اوضاع نجف‌آباد را دیدم ـ با اینکه تبلیغات ضد مذهبی هم هست و از جاهای مختلف، مذاهب باطل و غیره فاعلاند، لکن حقیقتاً یک مجموعه مردم یکپارچه مؤمن و معتقد به انقلاب و علاقه‌مند به انقلاب ایودند!»^{*}

این بود که رژیم، حضور آیت‌الله منتظری در زادگاه خود را نیز تحمل نکرد و پس از گذشت سه سال دوره تبعید در این شهر، ایشان را به سه سال تبعید در طیس محکوم نمود. ایشان اما در طیس نیز آرام ننشست و مبارزه در این منطقه را بی گرفت، طبق گفته مقامات امنیتی شهر طیس، در طول اقامت ایشان علاوه بر مردم شهر، مردم شهرهای دیگر ایران برای دیدار با او به طیس می‌رفتند، که همین جمعیت موجب وحشت ساواک و انتقال ایشان از طیس پس از گذشت یک سال گردید.^۵

۱- مجله یادآور، شماره اول، ۱۳۸۷
۲- آیت‌الله کامل امضاکنندگان این نامه به شرح زیر است: موسی زنجانی، ابوالفضل التبحفی الخونساری، علی قنبری اصفهانی، سیدعلی خامنه‌ای، محمد محمدی، حبیبعلی منتظری، علی قدوسی، اکبرشامی، ابراهیم امینی، احمد آذری قمی، محمدعلی گرمی، محمدحسین خراسانی، یحیی انصاری شیرازی، ابوالقاسم خزعلی، مهدی فیض، عبدالمطلب محمّلی، علی مشکاتی، احقر عبدالرحیم اربابی الشیرازی، سیدیوسف حسینی تبریزی، سیدهادی خرسرواھی، سیدابوالفضل میرمحمدحسین حسین قحّانی،الاحقر سیدمهدی حسینی لاجوردی، صادق خلخالی، ابوالقاسم مسافری، عباس مخوفی، هاشم تقدیر، علی احمدی، محمدحسین مسجدجامعی، علی‌اکبر مسعودی، محمد موحدی لنگرانی، اسماعیل صدر، احمد جنتی، احمد امامی، میر‌آقا موسوی زنجانی، بدالله بورهامی، محمد بزدی، نعمت‌الله صالحی نجف‌آبادی، مصطفی اعتمادی، سیدموسی شبیری زنجانی، مهدی الحسنی،الروحی،محمدحسین‌الحسینی‌الکنتیرویدی، محمد حسینی،محمدباقر حسینی،محمدباقر احمد باغی، عبدالله جوادی، محمدضا توسلی، محمدتقی صدیقی، شیخ محمد‌الهدایی، محمدتقی مصباح بزدی، موسی نوری، حسین بنزدندمد، علی دهنوی، علی حسین.
۳- پایگاه اینترنتی آیت‌الله منتظری، زندگینامه
۴- آیت‌الله خامنه‌ای، بیانات در دیدار دست‌ن کاران کنگره ملی شهادی نجف‌آباد، ۱۳۹۲/۴/۱۰
۵- پایگاه اینترنتی آیت‌الله منتظری، زندگینامه

بهترین کنایش بود و حتی عده‌ای از علمای آن روز از این کنه تعریف می‌کردند. این‌ها یک سری از اشتباهات ایشان بود که به نظر من درجه سوم و چهارم اهمیت را داشت. آنچه به نظر من بسیار مهم بود، چیزی بود که با مسائل اصلی و اصلی‌ترین اعتقادات یعنی مبدأ و معاد ارتباط پیدا می‌کرد. ایشان اصرار داشت که در هرجا و به مناسبتی مسئله آخرت را پیش می‌کشید و در این اصرار داشت که در پاورقی و در متن بگوید که آخرت وجود عینی و منطقه جغرافیایی ندارد. آخرت را به این صورت نفی می‌کرد. ایشان یک نمایشنامه «حر» نوشته بود که معروف است. یک نمایشنامه درباره حر و داستان کنه کربلا بود.

در یک جایی ایشان بیش از نیم صفحه پاورقی نوشته است که بگوید حر بین خدا و ماده، بین دنیا و آخرت ـ در متن دو سه تا کلمه پشت سرهم آورده است ـ تردید داشت. آن‌جا یک پاورقی بیشتر از نیم صفحه زده و مفصل نوشته است که بر خلاف آنچه فیلسوفان و متکلمان نوشته‌اند و می‌اندیشند که خدا و

نیازمندی های کیهان

خريد- فروش- رهن- اجاره زمين، ويلار ايران در رودهن و حومه ۰۹۱۲۱۲۲۴۵۰۱۱۲۱۲۲۴۵۰۹۱۸۱ و ۶۲۵۰۹۱۸۱

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

خريد و فروش ويلار- زمين پيمانگاري ساختمان مشاركت ساخت

آقای محمد اقباس

به اطلاع می‌رساند طلاق فرمایین شما و خانم یلدا آقااسی در مورخ ۱۴۰۲/۵/۲۱ طی شماره ۵۶۵۱ به ثبت رسيد. آدرس دفتر: تقاطع نبرد جنوبی و زمرم پلک ۱۰۱

محمدحسین احسانی مطلق سدرفر طلاق ۱۶ تهران

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی سالیانه موسسه بنیاد فرهنگی آیین روشن شماره ثبت ۲۰۹۵ و شناسه ملی ۱۰۱۰۰۱۷۴۴۰

از کلیه اعضای محترم هیئت امنای موسسه بنیاد فرهنگی آیین روشن دعوت می‌نماید که در تاریخ شنبه ۲۷/۰۷/۱۴۰۲ ساعت ۱۴ بعد از ظهر در محل موسسه خیابان کامرانیه جنوبی خیابان دژم جو پلک ۵۶ شرکت فرمایند.

دستور جلسه:

۱- گزارش هیئت‌مدیره، گزارش تفضیلی بازرس قانونی، سود و زیان و تصمیم گیری در ارتباط با صورت‌های مالی سال مالی منتهی به ۱۴۰۲/۳/۳۱

۲- انتخاب اعضای هیئت‌مدیره و بازرسیین

۳- انتخاب روزنامه کثیرالانتشار

هیئت‌مدیره بنیاد فرهنگی آیین روشن

ویژه‌نامه تخصصی خودرو

با مطالبی متنوع و کادری ورزیده با آفرین اخبار روز بهترین مکان جهت درج آگهی‌های شما

با حضور در نیازمندی‌های روزنامه کیهان کار خود را گسترش دهید